

GÜFTELER KİTABI

AÇIKLAMA

Han Vakfı'nın ikincisini düzenlediği İlahi Aşkın Sesi Beste Yarışması'nın bu seneki şiiirleri, kültür coğrafyamızın çeşitli bölgelerinde ömür sürmüş çeşitli meşreplerden mutasavvıf şairlerin şiiirlerinden oluşmaktadır.

Bu şiiirler seçilirken olabildiğince anlaşılır bir dili olması dikkate alınmıştır. Bestekarların işlerinin kolaylaşması adına şiiirlerdeki hece ve aruz vezni problemleri giderilmeye çalışılmıştır.

Bazı şiiirlerin bazı bölümleri çalışmamız içerisine alınmamıştır. Alınmayan bu bölümlerde ya tashihi mümkün olmayan vezin problemi ya da mana problemi veya dil açısından çok ağır ifadeler olduğundandır. Bu sorunlar şairin kendinden kaynaklanacağı gibi, tarih içerisindeki kaynak aktarımı sırasında da meydana gelebilmektedir.

Metin içerisinde şiiirlerin kaynakları dipnotta belirtilmiştir. Arzu edenler kaynağına baş vurarak bakabilirler.

İÇİNDEKİLER

HÂFİZ ABDULLAH NAZIRLI	4 - 35
ERZURUMLU İBRAHİM HAKKÎ	36 - 38
SIRRÎ - HACI MUHARREM HİLMÎ EFENDİ	39 - 47
YUNUS EMRE & ÂŞIK YUNUS	48 - 56
KAYGUSUZ ABDAL	57 - 58
MEVLEVÎ MANİSALI TEVHÎDE HANIM	59 - 61
NAKŞİBENDÎ ERZURUMLU ÂŞIK EMRAH	62 - 64
MEVLEVÎ ÂDEM DEDE	65 - 67
RUFÂÎ - SÂDÎ ŞEYH MURTAZA SÜKÛTÎ	68 - 71
ÂŞIK ÖMER	72 - 75
NAKŞİBENDÎ-HÂLİDÎ ŞEYH SÂLİH BABA	76 - 79
NAKŞİBENDÎ-MÜCEDDİDÎ NECCARZÂDE RIZA	80 - 81

HÂFİZ ABDULLAH NAZIRLI

(ömrüne bereket)

Elazığ'ın Hoş köyünde dünyaya geldi. Nüfus kaydında 1920 yılında doğduğu yazılı olsa da, 1916 yılında doğduğu kuvvetle muhtemeldir. Babası Diyarbakır'ın Hani ilçesinde İmamzâdeler'den Sufi Abdulfettah Efendi'nin oğlu Hacı Ali Efendi, annesi Çuvalcızâdelerden İbrahim Efendi'nin kızı Hatice Hanım'dır. Babası tarafından soy kütüğü nedeni ile Osmanlı padişahları tarafından dedelerine çeşitli zamanlarda taltif ve himaye edilmelerini emreden beratlar verilmiştir. Beratların bir kısmı yasaklı dönemlerde kaybolmuştur. Muhafaza edilebilenlerden 10 adet berat Hâfız Abdullah'ın özel arşivindedir.

Çocukluğu ve gençliği Hani ilçesinde geçen Abdullah Hoca, babası Ali Efendi'den Kur'an-ı Kerim öğrendi ve hafızlığa başladı. 12 yaşında hâfız olan Abdullah Hoca, çarşı imamı olan eniştesinden tecvid, kıraat ve makam dersleri aldı. Amcası Müderris Hâfız Muhammed Efendi de ona Arapça, tefsir, Şafii fihri ve Osmanlıca dersleri verdi.

Hani, Lice ve Diyarbakır'daki merkez camilerde aşr-i şerif ve mukabele okuyan Abdullah Hoca'nın sesinin güzelliği insanların dikkatini çekmişti, kısa sürede yörede sevilen bir din adamı olarak dinleyicileri ve cemaati çoğaldı. Merhum Celal Güzelses ve eşraftan Reşit Bey Abdullah Hoca'yı sık

sık dinlemeye gelenlerdendi.

1942'de Malatya ve Sivas üzerinden Kayseri'ye trenle gelen Abdullah Hoca, hafızlık ihtisası için kıymetli hocalardan dersler almıştır. Kendisi İstanbul'un tanınmış Kurra hocalarından Hâfız Âciz Mustafa Ragıp Efendi'nin talebesi Kayserili Hâfız Mahmud Kuşçulu'dan Kur'an-ı Kerim'in on kıraat üzere okunmasına yönelik aşere dersi, Kayseri Müftüsü Abdullah Develioğlu'ndan ta'lim, tashih-i huruf ile şiir ve edebiyat dersleri aldı.

Abdullah Hoca, II. Dünya Savaşı esnasında 1943'te askere gittinde 11 ay Bulgaristan sınırında, 13 ayda Çorlu Askerî Hastane'de görev yaptı. Tezkere sonrası, Kayseri'ye geri dönerek tahsilini ikmâl edip diplomasını aldı. Abdullah Hoca ilk resmî görevi olan Malatya Söğütlü Camii Müezzinliği'nden sonra, üç yıl da Yeni Camii Müezzinliği yaptı. 1949'da Kur'an-ı Kerim öğretmeni olarak Sivas-Kangal'a atandı. Burada Kangal Müftüsü Abdullah Apaydın'ın kızıyla evlendi. 1955'te Elazığ Şıra Meydanı Camii'ne Kur'an kursu hocası olarak daha sonra da İhsaniye Camii'ne naklen atandı.

Hâfız Abdullah Nazırlı, 30 yıl resmi görevinde, İmam-Hatip, Kur'an Muallimliği ve Vaizlik

HÂFİZ ABDULLAH NAZIRLI (ömrüne bereket)

görevlerini bir arada yürütür. İmamet görevi süresince hatimle teravih ve seher cüzlerini ezbere ve yalnız olarak okudu. Ku'an Muallimliği görevinde ise; 1000 civarında hafız yetiştirmiş ve 5000 civarında insana Kur'an-ı Kerim'i öğretmiştir. Osmanlıca el yazısı ile kaleme aldığı 99 adet eseri bulunmaktadır. Bu eserler Hâfız Abdullah Vakfı tarafından yayınlanmaktadır.

1975'te emekli olunca 30 yıl fahri olarak hizmet etmiş ve bu dönemde kendi evinde, bilahare de Edibe Can Kız Kur'an Kursunda kız çocuklarını yetiştirdi. Bu dönemde, Kubbeli Camii'nde 2000 yılına dek fahri olarak vaaz verdi. Yine Diyanet Eğitim Merkezi'nde, Harput Ulu Camii'nde Kur'an-ı Kerim Kıraat ve Tecvid dersleri verdi. "Bana bu dünyada okumak, okutmak, yazmak ve anlatmak çok sevdirdi." diyen Hâfız Abdullah Hoca, bütün bunlara son derece önem vermiş ve aynen uygulamıştır.

Başarılı bir kura hafız, hattat ve şair olan Hâfız Abdullah Nazırlı 99 cilde varan eseri el yazısı ile yazmıştır. Kaleme aldığı "Gaye" adlı divanı ilk olarak Diyanet Vakfı tarafından "Gönülden Gelen Sesler" adı ile 2002 yılında, sonradan yazdığı güftelerin ilavesi ile teşekkül eden "Divan-ı Nazlı" Hâfız Abdullah Vakfı tarafından 2016 yılında yayınlanmıştır.

En çok Nazlı ve Hâfız mahlaslarını kullandığı şiirlerinin tamamı tasavvufi ve dini konuları işler. İçlerinde beşeri tarzda görünen şiirler varsa da derinlemesine incelendiğinde onların ilahi tarzda olduğu anlaşılır.

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

Beni almış derin gaflet
Benim hâlim n'olur yâ Rab!
Eğer sen etmesen rahmet
Benim hâlim n'olur yâ Rab!

Saidlerden değil isem
Eğer ben bir şâki isem
Günahkâr âsi kul isem
Benim hâlim n'olur yâ Rab!

Şâki: Şükürsüz, şikayetçi

Benim Peygamberim benden
Eğer râzı değil ise
Huzurundan reddeyleirse
Benim hâlim n'olur yâ Rab

Huzuruna varıldıkda
Divânında duruldukda
Bana sorgu soruldukda
Benim hâlim n'olur yâ Rab!

Benim cürmü günâhım çok
Elimde hiç sevabım yok
Azâb görmeye halim yok
Benim hâlim n'olur yâ Rab!

Perişân hâlime rahmet
Beni lütfûn ile affet
Bağışla aybımı setr et
Benim hâlim n'olur yâ Rab!

Elimde defter-i isyân
Dilimde cümle-i imân
Kulun Nazlı diler ihsân
Benim hâlim n'olur yâ Rab!

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

Tarîke intisâb ettim deyip de yatma ey dervîş
Beni kor cennete mürşid deyüp aldanma ey dervîş

Eğer gönlünde varsa zerrecik kibr u riyâ bil ki
Kabul olmaz ibâdetler riyâkar olma ey dervîş

Şerîatle amel etmezse mü'min olamaz dervîş
Şerîatsiz tarikat var diye inanma ey dervîş

Hased kin buğz adâvet gösteriştin kalbini pâk et
Sakın kimseye sû-i zan edip hor bakma ey dervîş

Buğz: Nefret | Adâvet: Düşmanlık

Sû-i zan: Kötü zan

Dilini kalbini hıfz et menâhîden sakın dâim
Nefs şeytâna kul olma günâha dalma ey dervîş

Menâhî: Din yasakları

Huzûr-ı kalb ile eyle teveccüh yüce Allah'a
O'nu tazîmle zikr eyle de gâfil olma ey dervîş

Tazîm: Hürmet

Uyan vakt-i seherlerde teheccüd kıl oku Kur'ân
Hakk'a yalvar akıt yaşlar seherde yatma ey dervîş

Tahalluk eyle ahlâk-ı Resûl-i Kibriyâ ile
Yolundan Hazret-i Peygamber'in ayrılma ey dervîş

"O'nun ahlakını benimse."

Şerîatle amel et sünnete uy ilm-i hâlin bil
İlim irfâna sahip ol da câhil kalma ey dervîş

Bunu böyle demiştir ehl-i irfân Nazlı'dan bilme
Velî olsan dahi ehl-i gururdan olma ey dervîş

Müstef'ilün / Müstef'ilün

Yâ Rab cemâlin şem'ine
Yanmak diler gönlüm benim
Daim hayâlin bahrine
Dalmak diler gönlüm benim

Bahr: Deniz

Ayrılmadan bir ân bile
Kalmak diler sevgin ile
Daim seni aşkın ile
Yanmak diler gönlüm benim

Aşkın ile çok yanayım
Nâlân olup dolanayım
Andır seni hep anayım
Anmak diler gönlüm benim

Daim senin zikrin ile
Zikrin ile fikrin ile
Hamd u sena şükrün ile
Olmak diler gönlüm benim

Nazlı kulun ister seni
Sen de n'olur iste beni
Senden hakikat dersini
Almak diler gönlüm benim

8'li Hece

Ey Allah'ım şaşanlardan
Azanlardan etme bizi
Hem haddini aşanlardan
Sapanlardan etme bizi

Sana itaat etmeyen
Senin yoluna gitmeyen
Senin emrini tutmayan
Yamanlardan etme bizi

Oruç tutmaz namaz kılmaz
Ezanlar okunur duymaz
Arayıpda Hakk'ı bulmaz
Gâfillerden etme bizi

Hidâyet yolunu koymuş
Şeriatden uzak olmuş
Heva-i nefsine uymuş
Şaşanlardan etme bizi

Gözü vardır Hakk'ı görmez
Nasihat et kulak vermez
Ayağı mescide girmez
Câhillerden etme bizi

Helâl harâmı bilmeyen
Helâl deyip haram yiyen
Sana nankörlük eyleyen
Nankörlerden etme bizi

İki yüzlü münâfıktan
Bizi hıfz et sapıklıktan
Koru hem bu bataklıktan
Zâlimlerden etme bizi

Diyor Nazlı dalâlete
Düşmüş girdâb-ı zillete
Yâ Rabbi isyân gaflete
Dalanlardan etme bizi

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

Hidâyet menbâi nûr-ı mübindir Hazret-i Kur'ân
Sıfât-ı zât-ı Rabbu'l-âlemindir Hazret-i Kur'ân
Getirmiş levh-i mahfuzdan Cenâb-ı Ahmed'e Cibrîl "Cebrail"

O bir deryâ-yı ummân-ı zemîndir Hazret-i Kur'ân
Ulûm-i dîn ü dünyâ her ne varsa bunda câmidir
Şifâ ü rahmeten lil mü'minindir Hazret-i Kur'ân

Sırât-ı müstakîmdir cümle ahkâmı adalettir
Bütün insanlara habl-i metindir Hazret-i Kur'ân
Bütün âyâtı hikmetle dolup taşmış ki bir deryâ

Ulûm-i evvelîn u âhirindir Hazret-i Kur'ân "Eski yeni ilimleri içeren"
Sarıl sen dâmen-i Kur'ân'a ey Hâfız sadakatle!
Kıyâmette şefâ'l-müznibindir Hazret-i Kur'ân

7'li Hece

Gidiyorlar hacılar
Gönüllerde sevinç var
Ey kardeşler, bacılar!
Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün o mübarek Ravza'ya

Teslim olun Hûda'ya
Kavuşun Mustafâ'ya
Ashab-ı müctebaya
Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm ediniz Cenab-ı Mustafâ'ya

Medine'ye tez varın
Güzel ravzayı görün
Ağlayıp yüzler sürün
Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün Rasul-i Kibriya'ya

Gözden akıtın yaşlar
İnlesin dağlar, taşlar
Ey bacılar, kardeşler!
Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün Ashâb-ı Mustafâ'ya

Hacılar Lebbeyk desin
Dağ u sahra inlesin
Arş-ı âlâ dinlesin
Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün Ahfad-ı Mustafâ'ya
Gidiniz Hameyn'e
Resülû's-Sakâleyn'e "Dünya ve ahirette en kıymetli Peygamber"
Hasan ile Hüseyin'e

Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün evlâd-ı Mürteza'ya

Çıkınız Arafat'a
Rahmete bata bata
Yollarda yata yata
Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün Cennet-i Muallâ'ya
Varın Mina'da yatın
Şeytâna taşlar atın
Yağan rahmete batın
Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün makâm-ı enbiyaya

İçiniz kana kana
Zemzemi yana yana
Allah'ı ana ana
Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün bil-cümle şühedâya

Size uğurlar ola
Gidiniz hayırlı yola
Haccınız kabul ola
Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün enbiyâ, evliya'ya

Güzel Kâbe'yi görün
Hacere yüzler sürün
Nazlı'yı da götürün

Sağ, selâmet gidiniz Medine'ye, Mekke'ye
Bizden selâm götürün ervâh-ı enbiyâya

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

Kul isen Mevlâ'ya kulluk eyle isyândan sakın
Kıl itaat sen ona hem nefis u şeytândan sakın

Kıl namâzı beş vakit eyle ibâdet Rabbine
Emrine olma muhalif her azâbından sakın

Şehvetin olma esîri kıl günahıtan ictinâb
Nefsine râm olma er ol şerr-i nisvândan sakın

Ehl-i gaflet, ehl-i bid'at etmesin idlâl seni
Bunlar ile etme ülfet böyle yârândan sakın

Daima Hakk'dan hayâ et bî-edeblik eyleme
Kork azâbından Hüda'nın münkerâtından sakın

Münkerât: Yasaklar

Nazlıyâ sen de itâat eyle kulluk et Rabbine
Zikr ü fikr et dâima Allâh'ı nisyândan sakın

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Fe'ûlün

Açıktır bâb-ı eltâf-ı îlâhî
Ümitsiz olma de estağfirullâh
O'dur affeyleyen herbir günâhı
Ümitsiz olma de estağfirullah

Eltâf: Lutuflar, ihsanlar

Ederse kim Hûda'ya ilticâyı
Sadâkatle ederse eğer duayı
Kabul eyler unutma sen Hûda'yı
Ümitsiz olma de estağfirullah

Resûlullah şefi'ul-müznibindir
Kebâir ehline bil ki muîndir
Muîn u dest-gîr-i müslimîndiryardımcı
Ümitsiz olma de estağfirullah

Dedi lâ- taknetû min-rahmetillah
Ümitsiz olmayın hem dedi Allah
Ümidin kesme Nazlı de hüvallah
Ümitsiz olma de estağfirullah

Zümer/53 ayeti

8'li Hece

İlâhi kalmadı sabrım
Beni maksuduma erdir
Karârım kalmadı Rabbim
Beni maksuduma erdir

Ümitsiz koyma da ağlat
Beni aşkın ile çağlat
Bu dertten ver bana kat kat
Beni maksuduma erdir

Alîm'sin ilmîne had yok
Rahîm'sin rahmetin çok çok
Diler senden bütün mahluk
Beni maksuduma erdir

Devasız var mıdır bir dert
Dileksiz var mıdır bir fert
Beni kapından etme ret
Beni maksuduma erdir

Ümidim sendedir sende
Nasip et varayım ben de
Gönül olmuş O'na bende
Beni maksuduma erdir

Gideyim Ravza-i Pâk'e
Süreyim yüzümü hâke
Nasîb eyle bu gam-nâke
Beni maksuduma erdir

Bu Hâfız-kemterîn bir kul
Şaşırmış ona göster yol
N'olur eyle beni makbul
Beni maksuduma erdir

11'li Hece

Varsın Allahım nazîrin yok senin
Birsın Allahım vezîrin yok senin

Yok mekânın kimse bilmez nerdesin
Kimse görmez ama sen her yerdesin

Varlığınla dopdoludur kâinat
Varlığın isbât eder her zî-hayât

Varlığın ilân eder arz u semâ
Cümle mevcudat seni eyler senâ

Kaplamış arz u semâyı kudretin
Yerde, gökte dopdoludur san'atın

Kudretin tasdik eder Zerre bile
Bilinirsin akl ile hem ilm ile

Her ne istersen yaparsın onu sen
Ol dedin mi var olur ne istesen

İhtiyâcın yok senin hiç kimseye
Kudretin eyler nüfuz her nesneye
Var edersin yok edersin âlemi
Yaratırsın âlem içre âdemi

Varlığının evveli yok sonu yok
Sensin Allah, senden artık tanrı yok

Her nefeste sana muhtaç bu beşer
Herkesin her an sana işi düşer

Böyle îman eylemiş Nazlı kulun
Sana muhtaç dâim ihsânda bulun

7'li Hece

Allah Allah illallah
Lâ ilahe illallah
Mâfî kalbi gayrullah
Lâ ilâhe illallah

Alır cennet tapusun
Açar cennet kapusun
Mü'min olan okusun
Lâ ilâhe illallah

Daim dilinde olsun
Gönlün onunla dolsun
Kalbinde hep bu dursun
Lâ ilâhe illallah

Nazlı oku her nefes
Gayre hiç etme heves
Fâniden meylini kes
Lâ ilâhe illallah

Çarşı pazar gezerken
Giderken hem gelirken
Boş durma otururken
Lâ ilâhe illallah

Yazı yabanda, bağda
Evde, seferde, dağda
Oku her kâr u hâlde
Lâ ilâhe illallah

Zikirlerin efdali
Eder insânı veli
Daim alıştırdı dili
Lâ ilâhe illallah

Açar gönül gözünü
Nurlandırır yüzünü
Hakk'a verir özünü
Lâ ilâhe illallah

15'li Hece

Uyan ey gaflete dalmış gel uyan derdine bak
Neye geldin şu cihâna gözün aç kendine bak
Ne idin sen n'olacaksın hele bir hâline bak
Bu fena âleminin vadesi bir gün dolacak

Ne çekersin boşuna bunca bu tûl-i emeli hırs
Ne kazandın şu fena âleme geldin geleli
Sana hiç havf-ı Hûda geldi mi kendin bileli
Düşün ey nefesine uymuş sana bir gün n'olacak

"Allah korkusu"

Yeter artık şu aziz ömrünü verdin yele sen
Başını aklına al kendine bir gel hele sen
Koyacaksın bu kadar serveti bir gün ele sen
Sen uyurken o melek canını bir gün alacak

Öleceksin saracaklar sana bir gün kefeni
Gömecekler bu kara toprağa bir gün de seni
Ezecektir kara toprak da bu nazik bedeni
Sana münkerle nekir sorgu suali soracak

O büyük mahşere bir gün de adâlet kurulur
Bütün insân dirilir cümle hesaplar sorulur
Kimi cennet kimisi nâr-ı cahime koyulur
Seni ey Nazlı acep var mı o gün kurtaracak!

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Ey uyur gaflet içinde, artık uyanman gerek
Gafletin bu uykusundan gözlerin açman gerek

Aç gözün bak, âlemi seyr eyle gör, al ibreti
Kâinatı seyr edip de Hâlık'ı bulman gerek

Sen tabiât zulmeti içinde kalmışsın meğer
Bu cehalet zulmetinden mutlaka çıkman gerek

Maddeleşmiş akl u fikrin, görmez olmuş gözlerin
Ver kulak dinle hakkı, hak sözleri duyman gerek

Nefs ü şehvet, lü'b ü zînet seni sarhoş eylemiş
Yok senin aklın başında, bunu anlaman gerek

"Oyun, şatafat"

Kendini ârif bilirsin, amma yok ilmin senin
Bî-habersin ilm u irfândan, sana irfân gerek

Âlemi halk eyleyen Hallâkı bilmezse kişi
Var mıdır bundan daha echel, bunu bilmen gerek

Yer içer oynar gezersin Rabb'inin mülkünde sen
Tanımazsın sen onu, artık onu bulman gerek

Cehli ko, Allah'ı bil, îmâna gel, İslam'a gel
Küfrü at artık yeter, o gönlüne îmân gerek

Hakk'ı bil, Hakk'a inan, Hakk'a itâat et heman
Emrini tut, nehyini ko, O'na kul olman gerek

Hüccet istersen eğer sen, Hazret-i Kur'ân yeter
Hazret-i Kur'ân ile doğru yolu bulman gerek

Hüccet: Delil

Nazlı der sen adam olmak isterisen kardeşim
Bu hakikat sözlerimden dersini alman gerek

Müstef'ilün /Müstef'ilün

Ey cânımın cânı benim
Ey derde dermanım benim
Ey âli sultânım benim
Ruhum Muhammed Mustafâ
Cânım sana gelmek diler
Gönlüm seni görmek diler

Durmaz döker yaş gözlerim
Pâyine sürsem yüzlerim
Her gün gece bu sözlerim
Rûhum Muhammed Mustafâ
Cânım sana gelmek diler
Gönlüm seni görmek diler

Senden gönül ayrılmıyor
Sensiz yerinde durmuyor
İçten hayâlin çıkmıyor
Rûhum Muhammed Mustafâ
Cânım sana gelmek diler
Gönlüm seni görmek diler

Gördüm mübârek ravzânı
Mecnuna dönderdi beni
Durmaz gönül ister seni
Ruhum Muhammed Mustafâ
Cânım sana gelmek diler
Gönlüm seni görmek diler

Sensiz cihânı neyleyem
Sensiz bu cânı neyleyem
Ben kime hâlim söyleyem
Rûhum Muhammed Mustafâ
Cânım sana gelmek diler
Gönlüm seni görmek diler

Sensiz cihân zindân bana
Cennet olur nirân bana
Bu cân, beden kurbân sana
Rûhum Muhammed Mustafâ
Cânım sana gelmek diler
Gönlüm seni görmek diler

Bir Nazlı mı, hep ins ü cân
Âşık sana heft âsumân
Gönlümde arzum bu hemân
Rûhum Muhammed Mustafâ
Cânım sana gelmek diler
Gönlüm seni görmek diler

7'li Hece

Ey müslüman uyan bak
Nusret zafer senindir
Bâtıl gider gelir hak
Nusret zafer senindir

Hiç korkma düşme ye'se
Cihân hep küfre gitse
Küfür ne yapsa etse
Nusret zafer senindir
Kesme ümidi Hak'dan
Yardım eder o yoktan
Verdi haber o çoktan
Nusret zafer senindir

Mülk-i cihân O'nundur
Ne şunun ne bunundur
Kudret kader O'nundur
Nusret zafer senindir

Allah görür bu hâlin
Dolsun ümit hayâlin
Hiç kalmazsa mecalin
Nusret zafer senindir

Ayrılma Allah'ından
Çıkma O'nun yolundan
Kesme ümit sonundan
Nusret zafer senindir

Sen gayreti bırakma
Hiç kimseden de korkma
Lafa güzâfa bakma
Nusret zafer senindir

Laf-ı Güzâh: Boş laflar

Vardır zevâl kemâlde
Hem batı hem şimalde
Kalmaz küfür bu hâlde
Nusret zafer senindir

"Kemâl-zevâl döngüsü"

Bu dünyâ böyle kalmaz
Mü'min ümitsiz olmaz
Gâfiller ibret almaz
Nusret zafer senindir

Allahü azimü'ş-şân
Küfrü eder perişân
Der o Kur'ân-ı zî-şân
Nusret zafer senindir

Nazlı seni uyardı
Geldi kemalin ardı
Kemal zevale erdi
Nusret zafer senindir

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Halk içinde ehl-i Rahmân ehl-i şeytân bellidir
Yüzlerinden ehl-i cinân ehl-i nîrân bellidir

“Cennet cehennem ehli”

Mü'minin kalbindeki îmânı aks eyler yüze
Yüzüne aks eyleyen îmân nurundan bellidir

Mü'minin vechinde vardır secdenin âsârı bil
Bî-namâzın yüzüne dikkatle baksan bellidir

Gizlemiş olsa dahi ehl-i fücur isyânını
Yüzlerinden gözlerinden ehl-i isyân bellidir

“Fuhşa, sefahate dalma”

Sû-i ahlâk hüsn-i ahlâk sahibi insanların
Hâllerinden işlerinden huylarından bellidir

Sû-i ahlâk: **Kötü ahlak**

Ay gibi hüsn-i cemâle sâhib olsa da kişi
Hâlet-i ruhiyyesinden kötü insân bellidir

Ehl-i şirk ehl-i küfür ehl-i nifâk ehl-i dalâl
Cümlesi insândır amma ehl-i irfân bellidir

“Sapkın yol ehli”

Herkesin bir fikri var bir huyu var bir yolu var
Ehl-i bid'at âdetinden yollarından bellidir

Ehl-i gaflet ehl-i bid'atten uzak ol Nazlı'ya
Sözlerinden özlerinden ehl-i tuğyan bellidir

“Sünnete aykırı yaşayanlar”

“Azgınlar”

Müstef'ilün / Müstef'ilün

Ey müslüman şam u seher
Kur'ân oku Kur'ân oku
Gönlündeki gamlar gider
Kur'ân oku Kur'ân oku

Hakk'ın kelamı bu kitâb
Okuyana çoktur sevâb
Olmaz sana sorgu hesâb
Kur'ân oku Kur'ân oku

Vasil olur Hakk'a kişi
Kalmaz gönülde teşvîşi
Âsân olur her bir işi
Kur'ân oku Kur'ân oku

Cümle hakikat bundadır
Devlet saadet bundadır
Her türlü nimet bundadır
Kur'ân oku Kur'ân oku

Kim ki okur eyler amel
Yıkamaz onu tûl-i emel
İslâmda Kur'ân'dır temel
Kur'ân oku Kur'ân oku

Hakk'ın sıfât-ı şânıdır
İnsanlara ihsanıdır
Mü'minlerin îmânıdır
Kur'ân oku Kur'ân oku

Nazlı oku leyl-u nehar
Ta ki olasın bahtiyar
Firdevs-i a'laya koyar
Kur'ân oku Kur'ân oku

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

Kelâm-ı Hakk Teâlâ'dır, bu Kur'ân-ı azîmü'ş-şan
Kitâb-ı Rabb-i âlâdır bu Kur'ân-ı azîmü'ş-şan

Ulûm-i dîn u dünyâ bu Kitâbullah'da câmidir
Sifât u zat-ı Mevlâ'dır bu Kur'ân-ı azîmü'ş-şan

Önünde ebkem olmuştur bütün âlim, hatip şâir
Çözülmez bir muammâdır bu Kur'ân-ı azîmü'ş-şan

Onun her lafzı dolmuştur nice esrâr u hikmetle
Onun mânâsı deryâdır bu Kur'ân-ı azîmü'ş-şan

Oku Hâfız Kelâmullah'ı dâim ona ta'zim et
Şef-i rûzi ukbâdır bu Kur'ân-ı azîmü'ş-şan

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Gel berü ey tâlib-i dîdâr-ı Hakk Sübhân'a gel
Ârif-i billah isen gel sohbet-i yârâna gel

Âlimi medh ü sena eyler Cenâb-ı Kibriya
Okunur Kur'ân hadis Dershâne-i Osman'a gel

Ârif olmak ister isen, gel otur bu meclise
Kalma câhil âdem isen meclis-i irfâna gel

Sende isti'dâd eğer varsa yeter bu ders sana
Teşne-i kevser isen peygamber-i zî-şâna gel

Meclis-i ilm ü edepten sen uzak olma sakın
Ara bul bu meclisi sen sohbet-i ihvâna gel

Ara bul ehl-i ilimden dersini al Hâfızâ
Tâlib ol ilme heman bu mekteb-i sultâna gel

En büyük bir derd u illettir cehâlet âdeme
Derdine dermân ara bul meclis-i Lokman'a gel

Meclis-i ilme yağar rahmet semâdan her zaman
Tâlib-i rahmet isen bu rahmet-i Rahmân'a gel

Bû-yı gülzâr-ı cinânı almak istersen eğer
Gel oku da âlim ol bu bahçe-i cinâna gel

Meyve-i cennetten istersen eğer ilme buyur
Gir bu cennet bağına Firdevs'e gel Rıdvâna gel

Enbiyânın varisidir ehl-i ilme hürmet et
İttibâ et âlime bu sofrâ-i Kur'ân'a gel

Sen sakın etme tekebbür eyle tazim sıdk ile
Emr-i ma'ruf nehy-i münker söyleyen insâna gel

Gel de gir deryâ-yı ilme geç bu deryâdan öte
İçmek istersen eğer âb-ı hayât ummâna gel

Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün /Müstef'ilün

Bir ben miyim her ins ü cân meftûn u hayrândır sana
Arz u semâ kevn ü mekân meftûn u hayrândır sana

Âşık sana levh u kalem şems u kamer burç u felek
Cümle melek hûr-i cinân meftûn u hayrândır sana

Levlâke ilan eyledi şân-ı şerifin âleme
Şân-ı şerifin her duyan meftûn u hayrândır sana

Hulk-ı azîmin âlemi zâtına hayrân eyledi
Bir dost mu ki düşman heman meftûn u hayrândır sana

Hep enbiyânın hâtemi oldun nebiler serveri
Herbir veli, Kutb-i zamân meftûn u hayrândır sana

Mislin cihâna gelmemiş, gelmez dahi bu âleme
Âlem değil heft-âsumân meftûn u hayrândır sana

Medh u senâ etti seni o Hazret-i Allah bile
Anun için mü'min olan meftûn u hayrândır sana

Bezm-i eleste âşığım sen Ahmed-i Muhtâr'a ben
Bir Nazlı mı, halk-ı cihân meftûn u hayrândır sana

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

Yine gönlüm perişandır heman lutf-ı Hudâ ister
Yine derdiyle nâlândır, bu derde bir devâ ister

Dolaşmış derd-i sevdâya, yerinde bî-karâr olmuş
Yerinde durmuyor bir an, heman azm-i likâ ister

Bu öyle başka derttir ki bu derde bir devâ olmaz
Tabib-i ehl-i dilden derdine ancak devâ ister

Diler hep kûşe-i vahdette kalsın kendi hâliyle
Ne yâr ister, ne dâr ister, heman mülk-i bekâ ister

Safâ-yı zevk-i dünyâdan elin çekmiş, yüzü gülmez
O ancak bağı Firdevs'in safâsından safâ ister

Cihânın yapmacık zevk u safâsından safa duymaz
Usanmış ehl-i dünyâdan Hûda'ya iltica ister

Ne hânende, ne sazende biri neş'e, sürür vermez
Arar o kendi hâline muvâfık âşinâ ister

Vefâsız dost u yârândan uzak olmak diler daim
Bu hâlimden haberdâr ehl-i hâlden bir vefâ ister

Cüdâ düşmüş muhibb-i sâdıkânından, çeker hasret
Garip kalmış gönül, Nazlı dile bir dil-rübâ ister

Dil-rübâ: **Gönül çelen**

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Uyan ey dertli gönül vakt-i seherde gel uyan
Gözün aç, gafleti at, gaflete dalma bu zaman
Uyunur mu bu zamandauyumaz aşık olan
Uyan ey didelerim vakt-i seher yatma uyan
Seherin feyzini al, Rahmet-i Rahmân'a boyan

Gel uyan Allah için yaşlar akıt vakt-i seher
Yüce Mevlâ'yı seversen, uyuma vakt-i seher
El açıp eyle niyaz, yalvar O'na vakt-i seher
Uyan ey didelerim vakt-i seher yatma uyan
Seherin feyzini al, Rahmet-i Rahmân'a boyan

Uyumaz dertli olan, nâle eder geceleri
Uyanır vakt-i seherde akıtır dideleri
Uyuma sen de gönül! Bekle mübârek seheri
Uyan ey didelerim vakt-i seher yatma uyan
Seherin feyzini al, Rahmet-i Rahmân'a boyan
Açılır vakt-i seherde sekiz ebvâb-ı cinân
Saçılır rahmet-i Rahmân bu zamanlarda inan
Verilir bade-i aşk ehl-i dile bil bu zaman
Uyan ey didelerim vakt-i seher yatma uyan
Seherin feyzini al, Rahmet-i Rahmân'a boyan

Bu kadar yıl uyudun, sen ne kazandın hele bak?
Seni bu uyku için mi cihâna yolladı Hakk?
Gel uyan, aşk ile yan vakt-i seher nevmi bırak
Uyumaz bir gül için, bülbüle bak ibreti al
Uyuma! Sen dahi gel, Allah için hayrete dal

Ne olur kalk uyuma, bu seherin feyzini al
Uyan ey didelerim vakt-i seher yatma uyan
Seherin feyzini al, Rahmet-i Rahmân'a boyan
Geçirirsin boşuna hep geceni gündüzünü
Uyuma, Hakk'dan utan Hazrete dönder yüzünü
Başını secdeye koy, ağla da ıslat gözünü

Uyan ey didelerim vakt-i seher yatma uyan
Seherin feyzini al, Rahmet-i Rahmân'a boyan

Hakka kulluk ede gör Nazlıyâ! Abdullah isen
Uyanıp vakt-i seherde heman an Allah'ı sen
Göresin tâ ki cinânda o Cemalullahı sen
Uyan ey didelerim vakt-i seher yatma uyan
Seherin feyzini al, Rahmet-i Rahmân'a boyan

8'li Hece

Ya Rabbi şehir-i Mekke'ye
Doyamadım doyamadım
Baktım o güzel Ka'be'ye
Doyamadım doyamadım

Vardım o güzel Ka'be'ye
Durdum tavaf, herveleye
Çıktım Safâ'ya Merve'ye
Doyamadım doyamadım

Ka'be'ye sürdüm yüzümü
Öptüm dahi mültezimi
İçtim mübârek zezemi
Doyamadım doyamadım

Vardım nurlu Arafat'a
Kumlarına bata bata
Çıktım Cebel-i Rahmet'e
Doyamadım doyamadım

Cennet kokuları kokar
Gökden yere nurlar akar
Hacıları aşka yakar
Doyamadım doyamadım

Yandım ilâhi aşkına!
Düştüm bu aşkın şevkine
Arafat'ın bu zevkine
Doyamadım doyamadım

Müzdelife'de kalmaya
Orada taş toplamaya
Şeytânları taşlamaya
Doyamadım doyamadım

Girdim muallâ başına
Hayrân oldum toprağına
O mübârek Nûr Dağı'na
Doyamadım doyamadım

Hüccac ile dolmuş taşar
Kimi ağlar kimi coşar
Görenlerin aklı şaşar
Doyamadım doyamadım

Elvedâ ettim Ka'be'ye
Döndüm güzel Medine'ye
Girdim mübârek Ravza'ya
Doyamadım doyamadım

Kurbân olayım adına
Cân mı dayanır yâdına
Medine'nin bu tadına
Doyamadım doyamadım

Âşık olan o Server'e
Sürer yüzün o yerlere
Vallahi ben o illere
Doyamadım doyamadım

Nazlı dayanmaz hasrete
Ne yapsın düşmüş firkâte
Billahi ben o Hazrete
Doyamadım doyamadım

11'li Hece

Yine dalgalandı bu deryâ-yı aşk
Aceb bu dalganın durası yok mu?
Yine çalkalandı bu sevda-yı aşk
Aceb bu sevdanın dahası yok mu?

Bu sevda geceler uyutmaz bizi
Gönülde yer etmiş muhabbet izi
Ne zaman doğacak şafak yıldızı
Artık bu sabahın olası yok mu?

Nideyim sıkıldı bu cân bu tende
Daraldı bu gönül burc-ı bedende
Ezelden o mâh'a bendedir bende
Bilmem ki o mâh'a doyası yok mu?

Bulaydım o şâhın ayak izini
Doyunca süreydim gönül yüzünü
Süreydim gözüme ayak tozunu
Bu tozun gözüme şifâsı yok mu?

Yıllardır ağlatır bu hasret beni
Uyutmaz geceler bu firkât beni
Ne olur göreydim bir kerre seni
Yoksa bu ahımı duyası yok mu?

Medine Mekke'den gelir kokusu
Kokuyu alanın gider uykusu
Gönül sabredemez daha doğrusu
Âşık maşukuna varası yok mu?

Çok uzak düşmüşüm ben o illere
Nice bir sorayım esen yellere
Ağlayı ağlayı ben o çöllere
Düşsem bu derdime devâsı yok mu?

Çöl değil sanki bir arsa-i cennet
Durmadan yağıyor bu yere rahmet
Nazlı bu çöllerde arıyor vuslat
Bu vuslat ilinde kalası yok mu?

11'li Hece

Hakk nasip etse de gitsem Mekke'ye
Dursam da ağlasam Kâbe'ye karşı
Doyunca yüzümü sürsem Kâbe'ye
Sürsem de ağlasam Kâbe'ye karşı

O güzel Kâbe'yi tavaf eylesem
Hacer-i Esved'e yüzümü sürsem
Mübarek Zemzem'i doyunca içsem
İçsem de ağlasam Kâbe'ye karşı

Çıksam Arafat'a rahmete batsam
Meş'ar-i Haram'a gitsem de yatsam
Minâ'da şeytâna taşları atsam
Atsam da ağlasam Kâbe'ye karşı

Tırmana tırmana çıksam Hira'ya
Toprağını merhem yapsam yaraya
Eylesem niyâzı Yüce Mevlâ'ya
Mevlâ'ya yalvarsam Kâbe'ye karşı

Medine şehrine sefer eylesem
Doyunca o güzel ravzayı görsem
Ravza'ya yüzümü gözümü sürsem
Sürsem de ağlasam Kâbe'ye karşı

Medine ilinin dağı sahrası
Olmuş yeryüzünün huld u me'vâsı
Şifâdır dertlere âb-u havası
Nazlı der ağlasam Ravza'ya karşı

8'li Hece

Geldi yine mevsim-i hac
Durmaz yine ağlar gönül
Bu derde yok gayrı ilaç
Durmaz yine ağlar gönül

Etmez gönül bir dem karar
Gitmek diler leyl ü nehâr
Olmuş işi hep âh u zâr
Durmaz yine ağlar gönül

Hasret çeker dil-dârına
Varmak diler dilyârına
Yandı gönül aşk nârına
Durmaz yine ağlar gönül

Gitmek diler Peygamber'e
Yüzler süre ol makbere
Düşdü gönül o servere
Durmaz yine ağlar gönül

Estikçe ol bâd-ı sabâ
Yayılr bûy-ı Mustafâ
Âşıklara verir safâ
Durmaz yine ağlar gönül

Artık buna n'etsin gönül
İster heman gitsin gönül
Maksuduna yetsin gönül
Durmaz yine ağlar gönül

Yarabbi! Nazlı kuluna
N'olur nasip eyle ona
Düşsün Medine yoluna
Durmaz yine ağlar gönül

11'li Hece

Ne hoş bir sefâdır bu safâ-yı aşk
Ne zevkli belâdır bu belâ-yı aşk
Giriftâr olmayan bu aşkı bilmez
Ne tatlı cefâdır bu cefâ-yı aşk

Bu aşkın meyini içenler bilir
Muhabbet iline göçenler bilir
Bu nehri yüzüp de geçenler bilir
Bir başka deryâdır bu deryâ-yı aşk

Ne bahtı karadır aşksız gönüller
Akıllı değildir, bunlar deliler
Bu aşka tutuşmuş nice veliler
Mevlayı severler evliyâ-yı aşk

Aşk ehli olmayan olamaz veli
Âşık demesin hiç kimse deli
Görünür âşık Hakk'ın cemâli
Her neye bakarsa mübtelâ-yı aşk

Arif-i billahtır âşık olanlar
Hep derdi Mevlâ'dır aşka yananlar
Vasıl-ı billahtır Hakkı bulanlar
Ne büyük velidir ulemâ-yı aşk

Aşkın bu aşkı ta ezeldendir
Bu lütf-û Hûda-yı lemyezel'dendir
Ne altun, ne gümüş, ne güzeldendir
İlâhi sevdadır bu sevdâ-yı aşk

"Yok olmaz Allah'ın lutfu"

Nazlı der bu aşkı tatmayan bilmez
Bu tadı lezzeti almayan bilmez
Bu nâr-ı firkate yanmayan bilmez
Bir başka devadır bu deva-yı aşk

Nâr-ı firkat: **Ayrılık ateşi**

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Hâlık'ın her bir işinde nice hikmet gizlidir
Ger bilersen hikmetinde nice ibret gizlidir

Niceler akl u feraset, fehm ile mağrur iken
O akıl fehmin içinde bir de cinnet gizlidir

Bir düşünsen bünye-i insânda çok şey gizli var
Canda, tende her uzuvda nice kudret gizlidir

Gizlidir hülyâ tefekkür cümle insânda heman
Bu tefekkürler içinde çok hakikat gizlidir

Kiminin vardır cemâli, kiminin ahlâkı hoş
Kalbi ruhu tertemiz, kalbinde safvet gizlidir

Nice gizli nesnelere var ki beşer bilmez onu
Nazlı der insân içinde nice hikmet gizlidir

Hüsn-i ahlâk sahibi çirkin de olsa hoş olur
Zira onda hüsn-i ahlâk, hüsn-i niyet gizlidir

Nice insân var ki yüzü ay gibi parlak olur
Türlü libas giyse de içte necâset gizlidir

Ehl-i küfrün zâhiri yaldızlı olsa da inan
Bunların gönlü içinde küfr ü zulmet gizlidir

Nice gizli nesnelere var ki beşer bilmez onu
Bu hayât içre nice mihnet meşakkât gizlidir

Ne yazılmıştır kaderde kimse bilmez sonunu
Ne zuhûr eyler bilinmez sırr-ı kudret gizlidir

Kimisi derde belaya müptela olur çeker
Sihhat içre nice emraz, nice illet gizlidir

Gâh olur şad gönlü insânın, güler mesrur olur
Gâh bakarsın bu sürur içinde zillet gizlidir

Gâh olur mahzun eder feryad u zar ağlar hemân
Yüzü gülmez, o gönülde buğz u hiddet gizlidir

15'li Hece

Aç gözün seyr eyle bak, şu âlem-i ekvânı gör
Kâinâtta var olan varlıkda ol Sübhan'ı gör

Âlem-i gayb u şehâdette ne varsa hep
O'nun Varlığın isbât eden zerre içinde

O'nu gör Her küçük zerre dahi isbât eder varlığını
O bulutlardan inen şu berf ile barânı gör

O'nu gözler göremez amma görür asârını
Varlığa dikkatle bak da Hazret-i Mennanı gör

Kudreti etmiş ihata âlem-i ekvanı hep
Kâinâtı seyr edip de sen o yaradanı gör

Kâinatta nice varlık var ki insân göremez
Zulmeti aydınlatan şu kuvvet-i ceryânı gör

Görmeyen âma dese yokdur Güneş leyl ü nehâr
Yok olur mu gece gündüz bak meh-i tâbân'ı gör

Nice esrar-ı ilâhi var ki insân göremez
Nazl'nın bu sözlerinden ibret al, îmânı gör

8'li Hece

İlâhi kapına geldim
Beni affeyle Allah'ım
İnandım zâtına geldim
Beni affeyle Allah'ım

Beni herkes bilir âbid
Tanırlar muttaki zahid
Ne bilsin içimi şâhid,
Beni affeyle Allah'ım

Huzurundan beni kovma
Kusurum yüzüme vurma
Günahım çok, bana sorma
Beni affeyle Allah'ım

Bilirler ehl-i taatten
Beni ehl-i ibadetten
Ben isem ehl-i gafletten
Beni affeyle Allah'ım

Benim Ya Rab günahım ço
Elimde hiç sevabım yok
Azap görmeye hâlim yok
Beni affeyle Allah'ım

Bu Nazlı yalvarır, ister
Bana sen merhamet göster
Kapına geldi bir kemter
Beni affeyle Allah'ım!

Beni nefsim esir etti
Ömür isyân ile gitti
Bu gafletle ömür bitti
Beni affeyle Allah'ım

Beni Ya Rab hâcil etme
Huzurunda rezil etme
O mahşerde zelil etme
Beni affeyle Allah'ım

Duyurma kimseye aybım
Kusurum sakla ey Rabbim
Güvenir hep sana kalbim
Beni affeyle Allah'ım

ERZURUMLU İBRAHİM HAKKÎ

(1703-1780)

Tıp, matematik, astronomi vb. birçok ilme vâkıftır, Ma'rifetnâme ile meşhurdur. Babası gibi Tillo'da Kadiri-Nakşi şeyhi İsmail Fakîrullah'a intisab etti ve 1734'te şeyhin vefatına dek Tillo'da kaldı. Sonra Erzurum'da Yukarı Habib Camii'inde imamlık yaptı. Sonra iyi bir musikişinas olan oğlu İsmail Fehim'e vazifesini bırakıp eserler telif etti ve dersler verdi. Üç defa hacca gitti. İki defa İstanbul'a gitti, saray kütüphanesinde çalıştı. Sultan I. Mahmud'un emriyle müderrislik payesi aldı ve ders okutması şartıyla Erzurum'daki Abdurrahman Gazi Dede Tekkesi'nin zaviyedarlığı tevcih edildi. Tillo'da şeyhinin yanında medfundur.

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Ey gönül geç bu hevesden pâk olup gel râha sen
Tâki makbûl olasın sultân-ı bî-dergâha sen

Bu cihân vîrânesin baykuş misâli bekleme
Çün şehin şahinisin uç var o Şâhenşâh'a sen

Şahlar şahı: Allah (cc.)

Aşk ile aklın işi yokdur açık söz söyleme
Şîr-i Yezdân şîvesin bildirme her rubâha sen

"Allah'ın arslanının dilinilkiye deme!"

Aşk-ı hakdır âşıkın çün yâr-ı gârî dem-be-dem
Hakkî ifşâ etme sırrın her dil-i gümrâha sen

Yâr-ı gârî: Mağarada sadık dost, Hz.Ebubekr (ra.) gibi.

Gümrâh: Şakın, yolda kalmış

Fâ'ilâtün / Mefâ'ilün / Fa'lün

Her kime bahtı yâr olur ey dil
Aşk ona yâr-ı gâr olur ey dil

Dil: Gönül

Yâr-ı gârî: Mağarada sadık dost, Hz.Ebubekr (ra.) gibi.

Devlet-i fakrda ayb u âr olmaz
Ârife iftihâr olur ey dil

Fakr: Varlığın yokluğu ve Allah'a muhtaçlığı

Hazm olunmaz belâlara sabr et
Âkıbet hep küşâd olur ey dil

Küşâd: Gönülün açılması

Hakkî kimcemâl-i aşkı görür
Cânına ol nigâr olur ey di

Nigâr: Nakış, resim gibi güzel sevgili

SIRRÎ HACI MUHARREM HİLMİ EFENDİ

(1878-1964)

Elazığlı Hacı Muharrem Hilmi Efendi, Kâdirî-NakşibendîŞeyhi Hacı Ömer Hüdâyî Baba'nın halifesidir. Gittiği her şehirde velîlerden manevî icazet almaya gayret etmiştir. Kendisinin Şâzelî ve Şettarî tarikatlarından da icazetnâmesi vardır. Muharrem Efendi, 1905'te yerleştiği Harput'ta Hacı Abdullah Efendi Medresesi'nde Arapça ilimler tahsil etti. Birçok köy ve kasabada imam hatiplik ve müezzinlik yaptı. Erzurum (1906), Bitlis, Elazığ (1912) ile Mekke ve Medine'de (1911-1912), Yemen (1913-1919) katiplik, memurluk ve tabur imamlığı, muallimlik gibi görevlerde bulunurken I.Dünya Savaşı'na dahil olmuştur.

8'li Hece

Tevbe yâ Rabbi yâ Kerîm
Estağfirullah el-Azîm
Kullarına sensin Rahîm
Estağfirullah el-Azîm

Nefse uyup ettim günâh
Eyledim ömrümü tebâh
Senden gayrı yoktur penâh
Estağfirullah el-Azîm

Tebâh: Mahvolmuş

Penâh: Sığınacak yer

Nefs ile oldum âvâre
Günâhım çok yüzüm kare
Senden olur yine çâre
Estağfirullah el-Azîm

Terk edemem sivâyı
Allah'tan gayrı sanılan her şey
Olmuşam gâyet hevâyî
Sürme kapından gedâyı
Estağfirullah el-Azîm

Sivâ: Dünya, Allah'tan gayrı sanılan her şey

Gedâ: Kul, köle

Nefse uyup oldum zelîl
Buldum Gafûr ismin delîl
Kapına geldim yâ Celîl
Estağfirullah el-Azîm

Sirrî'ya eyle hidâyet
Kalmıştır nâçâr be-gâyet
Kapına geldim nihâyet
Estağfirullah el-Azîm

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Kim Hüdâ'yı zikr ederse aşk ile giryân olur
Bahr-i aşkına dalanlar sâhib-i irfân

Giryân: Ağlar

Bahr-i aşk: Aşk denizi

Nefsini bilen kişi Hakk'ı bilir hakke'l-yakîn
Cümle eşyâda ser-â-ser gördüğü Rahmân olur

"Allah vergisi ilim"

Zikr-i Hüdâ celbeder bil cezbeyi âşıklara
Anun için zikr edenler vâsıl-ı Sübhân olur

Vâsıl: Kavuşma

Mâsivâyı terk edip eyle gönülden zikrini
Çünkü Hakk'ı zikredenler şevk ile handân olur

Mâsivâ: Dünya zevkleri

Kâl ile Hakk'ı bilenler sâhib-i hâl olamaz
Vakti hep laklakla geçer son ucu pişmân olur

Kâl: Laf, kuru ilim

Hakk'ı hâriçte arama bulamazsın şüphesiz
Halvete girip arayan vâlih ü hayrân olur

Vâlih: Şaşkın, hayrette

Sırrîyâ zikre devâm et rûz u şeb durma sakın
Boş geçirme vaktini sonra sana ziyân olur

Rûz u şeb: Gece ve gündüz

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Âşık-ı dîdâr olanlar meyl-i gülzâr eylemez
Tâlib-i irfân olanlar gayri güftâr eylemez

“Cemâlullah âşıkları gülbahçesine meyletmez.”

Kalbine eder teveccüh sâlik olan dâimâ
Târik-i dünya olur hiç meyl-i ağıâr eylemez

Teveccüh et: **Dönmek, yönelmek**

Târik-i dünya: **Dünyayı terk eden**

Halka-i tevhîde girip zikr eder leyl ü nehâr
Gam yemez bu dünya için asla efkâr eylemez

Leyl ü nehâr: **Gece gündüz**

Nefsini teskîne Sırrîgünde bir lokma yeter
Servet için dünyaya meylini iksâr eylemez

İksâr: **Artırmak**

11'li Hece

İlâhî kapına geldim duâya
Umarım lutf edesin bu gedâya

Günâhım çok yüzü kara kulunum
Beni affet bağışla Mustafâ'ya

Esîrim dâm-ı nefse âzâd eyle
Düşmüşem bu nefis ile çok belâya

Sû-i karînden hıfz eyle yâ Rabbi
Dûçâr etme ebed bu ibtilâyâ

Devâ kıl ver şifâ kalb-i alîle
Rahmetin umagelmiştım ricâyâ

Şarâb-ı kevserini içiresin
Fakîri irgüresin ol bekâyâ

Hayât-ı câvidânî eyle nasîb
Geleyim pâk huzûr-ı Kibriyâyâ

Cemâlin ile müşerref kılasın
Ere Sırrî makâm-ı asfiyâyâ

Dâm: Tuzak

Sû-i karîn: Kötü arkadaş

“Bizi bu sonsuz tutkuya düşürme”

“Nefs pislikleriyle hasta kalp”

İrgür: Eriştirmek

“Bize âb-ı hayatı nasip eyle!”

“İçip Hakk'ın huzuruna tertemiz varalım”

“Sırrî ermişler makamına ersin”

8'li Hece

Düştüm nefis sahrasına
İnâyet kıl yâ Rabbenâ
Uğradım çok belâsına
İnâyet kıl yâ Rabbenâ

Cürm ü isyân eylemişem
Doğru yalan söylemişem
Âhir kapına gelmişem
İnâyet kıl yâ Rabbenâ

Günâhım çok âvâreyim
Sevâbım yok bî-çâreyim
Yâ Rabb kime yalvarayım
İnâyet kıl yâ Rabbenâ

Yâ Rabb kapına gelmişem
İsmiñi Gafûr bilmişem
Sıdk ile tevbe kılmışam
İnâyet kıl yâ Rabbenâ

Sırrî gel uykudan uyan
Aşkın boyasıyla boyan
Söyle yâ Rabbi el-amân
İnâyet kıl yâ Rabbenâ

11’li Hece

Ezelden aşk ile uyanageldim
Binip aşk atına cevîna geldim

Cevlân: Coşkuyla koşturmak

Ezel bâğında bitmiş bir gül idim
Bülbül olup güle efgâna geldim

Bir seher vaktinde murakıb iken
Düşüp âteş-i aşka yanageldim

Murakıb: Hakk’ı gözeten

Sırrımda hâlâ o zevk-i rûhânî
Bu âleme garîb bîgâne geldim

Enîs ü mu’nisin benim dedi Hakk
Hemân der-gûş edip giryâne geldim

“En yakın dostun benim dedi Allah”

“Bunu duyunca ağladım”

O’dur dü-cihânda Fâil-i Mutlak
Basîret gözüyle seyrâna geldim

“Dünya ve ahirette her işin sahibi Allah’tır.”

Basîret gözünü Sırrî açıp der
Bu hâli uşşâka beyâna geldim

Basîret gözü: Gönül gözü

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Fe'ûlün

Ne sâlim kalmışam cevr ü cefâdan
Ne lezzet bulmuşam zevk ü safâdan

Benim yok bir amelim Hakk'a lâyıık
Usandım icrâ-yı fi'l-i riyâdan

Meğer rûz-ı cezâ ola şefâat
Cenâb-ı fahr-i âlem Mustafâ'dan

Keremler kânısın rahm et îlâhî
Sıyânet kıl beni şerr-i a'dâdan

Beni dûzâha yakma cürmüm affet
Halâs eyle beni nefis ü hevâdan

Diler Sırrî kulun affını dâim
Onu kurtarasın cürm ü hatâdan

Rûz-ı cezâ: Hesap günü, kıyamet

Sıyânet: Himaye, koruma | Adâ: Düşmanlar

Dûzah: Cehennem | Cürm: Günah

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

Gelin bu gülşen-i dile girip Hû diyelim Hû
Şarâb-ı aşkı dâimâ içip Hû diyelim yâ Hû

Dîdâr-ı yâri seyr için gelin bu halkaya her dem
Sarây-ı dilde dildârı görüp Hû diyelimyâ Hû

Enâniyyet binâsını yıkıp gel tâ temelinden
Bu varlık yükünü yağma edip Hû diyelim yâ Hû

“Benlik, nefis binası”

Tecellî-yi îlâhî gülşenine girip ey Sırrî
Neş'e-i zevk-i dildârı bulup Hû diyelim yâ Hû

YUNUS EMRE & ÂŞIK YUNUS

(XIII. yy. & XIV. yy.)

14'lü Hece

Hey benim ömrüm kuşu kande varasın birgün
Ecel arayı yürür ele giresin bir gün

Kande: **Nereye**

Gele göğüse kona tenin tutuşa yana
Bir kadeh şerbet suna içe kanasın bir gün

Görmeye gelenleri hâl hatır soranları
Sevgili yârenleri görmez olasın birgün

Yârenlerin geleler seni tacîlleyeler
Soyalar donlarını üryân olasın birgün

Tâcil: **Acele etmek (kefenlemede)**

Üryân: **Çıplak**

Münker'le Nekir gele hele karşında dura
Dilince sual sora cevâp veresin birgün

Âşık Yunus n'idesin acep kande gidesin
Erenler meclisine girmez olasın birgün

8'li Hece

Vuslat eri oldun ise
Bu dert ile firâk nedir
Dostu yakın gördün ise
Bu baktığın irak nedir

Vuslat eri oldun ise
Göz hicâbın bildin ise hicâb
Dostu ayân gördün ise
Bu varlığı bırak nedir

İlim hod göz hicâbıdır
Dünya ahret hesâbıdır
Kitâb hod aşk kitâbıdır
Bu okunan varak nedir

Zinhâr gözünü açagör
Nefsin tuzağın seçegör
Dost menziline geçegör
Andan yeğrek durak nedir

Yunus der âşikâre nihân
Hakk doludur iki cihân
Gelsin beri Dost'a giden
Hûrî kusûr Burak nedir

Hicâb: Perde, örtü

Hod: Kendisi

Varak: Sayfa

"Gizli açık söyler."

Kusûr: Köşkler

14'lü Hece

Nice bir besleyesin bu kadd ile kâmeti
Düştün dünya zevkine unuttun kıyâmeti

Kadd kamet: **Boy bos**

Topraktan yaratıldın yine topraktır yerin
Toprak olan kişiler n'ider bu alâmeti

Kerâmetim var diyen halka sâlûsluk satan
Nefsin müslüman etsin var ise kerâmeti

Sâlûs: **İkiyüzlü, riyakâr**

Nefsin müslüman eden Hakk yola doğru giden
Yarın ona olusar Muhammed şefâati

Yunus imdi sen dahi gerçek erden olagör
Gerçek erenler imiş cümlenin ziyâreti

14'lü Hece

İşidin ey yârenler aşk bir güneşe benzer
Aşk olmayan gönül misâli taşa benzer

Taş gönüldene biter dilinde ağı tüter
Nice yumşak söylese sözü savaşa benzer

Aşk var gönül yanar yumuşar muma döner
Taş gönüller kararmış sarp katı kışa benzer

Ol sultan kapısında hazreti tapusunda
Âşıkların yıldızı her dem çavuşa benzer

Münkir sözünü bilmez sözü ileri varmaz
Neye teşbih edersin anlanmaz düşe benzer

Geç Yunus endişeden gerekse bu pişeden
Ere aşk gerek evvel andan dervîşe benzer

16'lı Hece

İçin dışın murdâr iken aşk n'eylesin senin ile
Gönlün gözü uyur ikenaşk n'eylesin senin ile

Âşıklara yoldaş olup sâdıklara yâr olmadın
Ölmezden önce ölmedin aşk n'eylesin senin ile

Dünya gözün rûşen edip gönül gözün kör eyledin
Zulmet dolacak gönlüne aşk n'eylesin senin ile

Bize gerçek dervîş gerek cihân dolu davâ ile
Yalan davâ eder isen aşk n'eylesin senin ile

Dervîşliği sanma hemân sûret düzmek ile olur
Dilde ise senin için aşk n'eylesin senin ile

Yunus Emre hoş derd ile süregör gel devrânını
Doğru yola gitmez isen aşk n'eylesin senin ile

10'lu Hece

Sen sende iken menzil alınmaz
Bahrî olmadan gevher bulunmaz

Er mânasından almayan câhil
Taştandır bağı hergîz delinmez

Mağribten maşrik erin gözüne
Ayân görüne perde olunmaz

Ko ikiliği gel birliğe yet
Bir olan cânlar ayrı dölenmez

Yunus ver canını Hakk yoluna
Cân vermeyince cânân bulunmaz

Er manâsı: **Mürşid-i kâmil sırrı**

Hergîz: **Asla!**

Dölenmek: **Mutmain olmak, sükunet**

14'lü Hece

Aşk ilinin haberin desem işide misin
Yoldaş olup ol yola sen bile gide misin

Ol ilin bağı olur şerbeti ağı olur
Kadeh dutmaz ol ağı nûş edip yuda mısın

Ol ilde ay gün olmaz ay gedilip dolunmaz
Tertipler terk edüben hesâbın unuda mısın

Senlik benlik terk edip yokluk eline gidip
Aşktan içip esriyip varlık terk ede misin

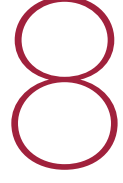
İşbu tenin tertîbi od u yel toprak sudur
Yunus sen gör özünü suda toprakta mısın

Ağı nûş et: **Zehir içmek**

Gedil: **Eksilmek** | Dolun: **Batmak**

Esri: **Sarhoş olmak**

Od: **Ateş** | Yel: **Hava**

14'lü Hece

Yalan söyler görmeyen haberi gören bilir
Gerçek erin hâlini yolda cân veren bilir

Tutma gönülde kîni hoş tut gönülde miskîni
Dünya âhiret ekini ekip götüren bilir

Âdemin toprağın dört ferişte götürdü
Suyunu neden kattı, yapıp yoğuran bilir

Ferişte: Melek

İsrafil Azrâil Mikâil Cebrâil
Kıyamet ne gün kopar yarın sur uran bilir

Dokuz kırk yaşayan eğlenmedi dünyada
Saati bir dem imiş sohbeti süren bilir

Ölmez dirliği bulduran evliya sohbetidir
Yunus dahi bilmezse okunan Kur'ân bilir

KAYGUSUZ ABDAL

(v.1444)

Alaiye (Alanya) Sancak beyinin oğludur. Abdal Musa'ya intisab etti. Hilafet aldıktan sonra, Mısır'da Nil kenarında Kasr 'l-Ayn Bektař  Tekkesi'ni kurdu. Vasiyeti  zere Mukattam Dağı civarında medfundur.

8'li Hece

Maksûd cihâna gelmekten
Kişi Rabb'in bilmek imiş
Rabb'ini bilmekten murat
Evliyâsın bulmak imiş

Onun ile olur devlet
Onu beyan kılar âyet
Hakk'a yalvarmaktan murat
Gerçeğe yol varmak imiş

Bulmak değil imiş bilmek
Bilmek değil imiş bulmak
Evliyâyâ gönül vermek
Rengine boyanmak imiş

Onlar durur Hakk'ı bilen
Gayrısı yalandır yalan
Dervîşlikde murad olan
Külliyen yok olmak imiş

Kaygusuz aşk pervânesi
Oldu Hakk'ın dîvânesi
Ehli aşkın sermâyesi
Aşk od'una yanmak imiş

Od: Ateş

MEVLEVÎ MANİSALİ TEVHÎDE HANIM

(1847-1901)

Tevhide Hanım, Manisa Mevlevîhânesi
27.postnişîni İbrahim Fahreddîn Çelebi'nin
dervîşidir. Sultan II. Abdülhamid'in culûs törenine
iştirak etmiştir. 55 yaşında vefat edince Manisa
Revak Sultan Türbesi haziresine defnedildi.

11'li Hece

Olupsun cümle mahlûkun îlâhı
Ki sensin pâdişâhlar pâdişâhı
El-amân affeyle cürmüm îlâhî
Ki sensin pâdişâhlar pâdişâhı

Cürm: **Günah**

Şerîkin yok senin hakkâ inandım
Uyup nefse isyân bahrine daldım
El-amân Gafûr ismine dayandım
Ki sensin pâdişâhlar pâdişâhı

Şerîk: **Eş, ortak**

Bahr: **Deniz**

Zaîfim ben kulunda yok liyâkat
Destimde yok şâha lâyük ibâdet
Bu abd-i âcize sen kıl inâyet
Ki sensin pâdişâhlar pâdişâhı

Liyâkat: **Layık olma**

Dest: **El**

Rûyumun karasına bakma yâ Rab
Mahşer halkına rüsva etme yâ Rab
Kulun Tevhîde'n nâra yakma yâ Rab
Ki sensin pâdişâhlar pâdişâhı

11’li Hece

Derûnum âteş-i aşkınla yandır
Dü çeşmim hâb-ı gafletden uyandır
İçir aşkın şarâbın bana kandır
Meded yâ Rabbi gafletden uyandır

“İki gözümü gaflet uykusundan uyandır.”

Uyup şeytana dil oldu hevâyî
Ki nefsim işler oldu mâsivâyî
İlâhî derdime sen kıl devâyı
Meded yâ Rabbi gafletden uyandır

Mâsivâyî: **Dünyevî zevklere dalan**

Günahkâr gerçi bu dünyada çokdur
Kulun gibi dahi bir mücrim yokdur
Ver aşkını beni bana unuttur
Meded yâ Rabbi gafletden uyandır

Mücrim: **Günahkâr**

Erişdir sen hidâyet eyle rahmet
Cihândan eylesin Tevhîde nefret
Komaz mahrûm beni Allah’ım elbet
Meded yâ Rabbi gafletden uyandır

Nusret: **Yardım**

NAKŞİBENDÎ ERZURUMLU ÂŞIK EMRAH

(1776-1860)

Memleketi Erzurum'da bir süre medrese eğitimi gördü. Badeli âşık değildir. Trabzon, Kastamonu, Sivas, Tokat, Çankırı, Niğde gibi yöreleri gezdi. Nakşibendî tarikatının Hâlidiyye koluna mensuptur. Tokat Niksar'dayken vefat etti. Kendisi için yapılan türbede medfundur.

11'li Hece

Sîretde Mevlâ'ya âşık olanlar
Sûretde kâkül-i Leylâ'yı bilmez
Arayıp dünyada Hakk'ı bulanlar
Değil ki dünyayı ukbâyı bilmez

Devlet-i dehr içre olanlar mesrûr
Derûnu harâbdır bîrûnu ma'mûr
Sâfî-dil olmayan sofi-yi mağrûr
Çekdiği gussa-yı esmâyı bilmez

Emrahî âkıbet olursun fâni
Tutalım ki oldun Yûsuf-ı sâni
İsbât-ı Hakk edip nefsini tanı
Nefsini bilmeyen Mevlâ'yı bilmez

Sîret: **Asıl, ahlak, huy**

Sûret: **Dış görünüm, beden, davranış vs.**

Ukbâ: **Ahret**

"Devrin imkanlarıyla mutlu olanlar"

Derûn: **İçî, kalbi** | Bîrûn: **Dışı**

Gussa-yı esmâ: **Zikrin maneviyatı**

Sâni: **İkinci**

11'li Hece

Biz kim tarîk-i aşkın cânlarıyız
Baş u cân vermişiz cânân bizimdir
Gamdan ne ictinâb edersin ey dil
Kâşâne bizimdir mihmân bizimdir

İctinâb: Kaçınma | Dil: Gönül

Kâşâne: Köşk | Mihmân: Misafir

Bu nükte yetmez mi ârife kat'î
Sırra mahrem olan eylemez lafı
Çık aradan sofi değilsen sâfi
Tekye-i aşk içre devrân bizimdir

Gussa-yı esmâ: Zikrin maneviyatı

Emrah bu makâmda olandır velî
Hakk'a yakın, halka görünür deli
Elbet hata bizde demişiz belî
Yazılan ahd ile peymân bizimdir

A'râf/172. ayet

MEVLEVÎ ÂDEM DEDE

(1593-1653)

Antalyalı varlıklı bir ailedendir. Konya'da Bostan Çelebi'ye intisap etti. Mesnevi Şarihi İsmail Rusûhî Dede vefat edince yerine, Galata Mevlevihanesi'ne postnişin oldu (1632). Hac münasebetiyle uğradığı Kahire'de vefat edince Kahire Mevlevihanesi'ne sırlandı.

Mef'ûlü / Fâ'ilâtü / Mefâ'ilü / Fâ'ilün

Âlemde gam kişiye dem-â-dem gelir gider
Âdem mi var ki âleme hurrem gelir gider

Bâr: **Yük**

Müsellem: **Muhakkak**

Bâr-ı belâyı her kişiye çekdirir felek
Kim var ki bu cihâna müsellem gelir gider

Göz yum cihândan aç gözünü kendi hâline
Sen göz yumup açınca bu âlem gelir gider

Nergîs meğer ki bildi vefâsız durur cihân
Bâğın yolunda gözleri pür-nem gelir gider

Âdem odur ki adını âlemde andıra
Âlemde adı kalır u Âdem gelir gider

Mef'ûlü / Mefâ'ilün / Mef'ûlü / Mefâ'ilün

Derd ehli libâsını aşk ile giyen gelsin
Zehrini şeker gibi zevk ile yiyen gelsin

Ol günlerini sâim hem gecelerin kâim
Fakr âteşine dâim sabr ile yanan gelsin

Hakk'a eremez kimse atlas u libâs ile
Öz kendi eli ile cânına kıyan gelsin

Kâl u kıyl ile hergîz menzile irişilmez
Kendilig ile olmaz mürşide uyan gelsin

Aldanma sakın Âdem her âlına dünyânın
Öz varlığını bunun yokluğa sayan gelsin

"Geceleri namazda, gündüz de oruçlu ol"

Fakr: Varlığın yokluğu ve Allah'a muhtaçlığı

Kâl ü kıyl: Dedikodu, kuru ilim | Hergîz: Asla!

RUFÂÎ-SADÎ ŞEYH MURTAZA SÜKÛTÎ

(1825-1896)

Makedonya'daki Köprülü Kasabası doğdu, burda medfundur. Askerdeyken Prizren'in Maraş semtindeki Sadi Süleyman Efendi Tekkesi'ne devam etti. Burda Şeyh Süleyman Efendi'ye intisab etti. Hilafetnâmesini alıncamemleketi Köprülü'ye dönerek irşad faaliyetlerini sürdürdü. Selanik'te Sadiyye'den Şeyh Muhammed Harâbâtî Baba Dergâhı'nda vekâleten postnişinlik yapan Sükûtî Murtazâ Baba, burda medfundu. Selanik demiryolunun dergâhtan geçmesi nedeniyle, kabri İştîp Dofullu köyüne nakledilmiştir.

Fâ'ilâtün /Fâ'ilâtün /Fâ'ilâtün /Fâ'ilün

Zikr-i Hakk-çün halka-i tevhîde gelmiş her melek
Hû sadâsın işidince devr eder arşda felek

Şem'-i aşkın âteşine yanmaya her rûz u şeb
Bu gönül pervânesidir eyleyen her dem dilek

Sâkîden la'l şarâbın nûş eden bezm-i ezel
Hiç ayılmaz mest olan âşıkları tâ haşre dek

Nûş: İçmek

Aşk oduna yanagel Dervîş Sükûtî sen bugün
Nâr-ı İbrâhîm'e olmak ister isen müşterek

Nâr: Ateş

16'lı Hece

Mülk-i bekâdan gelmişem dünyâ bana zindân imiş
Dünyâ hükmü bil ki yalan gelen geçer kervân imiş

Hakk dost ile yâr olalı dağ u sahra gülşen bana
Yedi iklim kamusu hep bağ u cinân bostân imiş

Cinân: Cennetler

Evvel bezm-i elestde sâkîler sundu bir câm dolu
Cur'asından ol bâdenin her kim içer mestân imiş

Câm: Kadeh

Cur'a: Yudum

Dervîş Sükûtî gelmişem bu dünyâya gitmek için
Burda gelen durmaz gider cümle cihân mihmân imiş

16'lı Hece

Mevlâm senin cemâline âşıkların hayrân imiş
Erdir bizi kemâline lâyük olan irfân imiş

Aşk yolunu göster bize âsân eyle varam size
Her yokuşu sen kıl düze senden kerem ihsân imiş

Meydân senin devrân senin her hâliyle cihân senin
Bu varlığım her ân senin meğer cümle cânân imiş

Anlamazlar hiç zât-ı Hakk'ı mürşide yol bulmayan
Kendini ol âdem sanır ol manâda hayvân imiş

Dervîş Sükûtî-kemter'in ahlâkını eyle hasen
Bu nefsimiz ıslâh ola gâyet katı düşmân imiş

Kemter: Aşağılık, kötü

ÂŞIK ÖMER

(v.1707?)

Yaygın kanaatle Konyalıdır. Osmanlı ordusunda seferlere katıldı. Sultan IV. Mehmed'in Çehrin Kalesi fethi (1678) ve Sultan II. Ahmeddevri Rus, Venedik ve Avusturya seferleri, Sultan II. Mustafa'nın bir gazâsıyla ilgili şiirleri vardır. İstanbul, Bursa, Varna, Sakız, Tuna, Sinop, Bağdat gibi yerleri dolaşmıştır. İstanbulda medfundur.

11'li Hece

Yalancı dünyâya aldanma yâhû
Bu dernek dağılır dîvân eğlenmez
İki kapılıdır vîrânedir bu
Burda konan göçer mihmân eğlenmez

Var ibâdet eyle Mevlâ yoluna
Burda ne eylersen orda buluna
Birgün sefer düşer berzah iline
Otağı kalkacak sultân eğlenmez

Âr: Ateş

Ömür tamâm olur defter dürülür
Sırât köprüsüyle mîzân kurulur
Hakk'ın dergâhına kullar dirilir
Buyruğu tutulur fermân eğlenmez

Zâhid nice oldu bunca peygamber
Hani Ömer Osmân Ali-yi Haydar
Hani Habîbullâh Sıddîk-ı Ekber
Burda gelen gider bir cân eğlenmez

Hakk'ın ihsânını fikr eyleyegör
Nimetine Ömer şükr eyleyegör
Gece gündüz Hakk'ı zikr eyleyegör
Hakk zikr olan yerde şeytân eğlenmez

11'li Hece

Dinle bu esrârı ne hikmetullâh
Takdîr-i Hüdâ'ya ne güzel uymuş
Herkes bir san'atla olmuştur hem-râh
Mukadder-i Hüdâ ne güzel uymuş

Hem-râh: **Yoldaş**

O'dur cihânın bil ki sultânı
Resûl-i Ekrem'dir şefâat kânı
Ümmeti olanlar zikr eyler onu
İzzet ile ikrâm ne güzel uymuş

Şerîat ilmine vâkîf ol ey cân
Tarîkat ise Hakk'dan bir armağân
Hakîkat marifet cem' ola hemân
Dört kapıda selâm ne güzel uymuş

Hacı Bektâş derler serdârımıza
Hüdâ'dır dest-gîr her kârımıza
Adâlet tahtında hünkârımıza
Bu saltanat bu nâm ne güzel uymuş

Dest-gîr: **Yardımcı**

Hünkârım bizdedir cürm ü seyyiât
Hiç hesâba gelmez yazılan berat
Müezzin çağırır akîmü's-salât
Cemâate imâm ne güzel uymuş

"**Namaz kılmak**"

11'li Hece

Sana derim sana ey gâfil insân
Ecel yetip bir gün ölsen gerektir
Çıkmasın dilinden cürm ile isyân
Sözlerine pişmân olsan gerektir

Cürm: **Günah**

Bilmez misin kanı kanla yumazlar
Kul hakkını defterinde komazlar
Falan oğlu filan imiş demezler
Ettiğin ne ise bulsan gerektir

İsrâfil meleği Sûr'a vurunca
Binbir ayak bir ayağa durunca
Hakk kadı, Peygamber nâib olunca
Müdâfaa için gelsen gerektir

Nâib: **Yardımcı**

Âşık Ömer söyler doğrudur sözü
Gece gündüz eder Hakk'a niyâzi
Sağlığında kılmadığın namâzi
Kızgın sac üstünde kılsan gerektir

NAKŞİBENDÎ- HÂLİDİ ŞEYH SALİH BABA

(1846-1907)

İmam Mustafa adlı bir zatın oğlu olarak
Erzincan'da doğmuştur. Tüfekçi ustasıdır. Kendi
ifadesiyle doğuştan bir kolu çolak ve bir ayağı
kısa imiş. Nakşibendî Hâlidî Şeyh Muhammed
Sâmi Erzincanî'ye intisab etmiştir. Erzincan
Akmezarlık'taki kabri kayıptır.

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Sensiz ey nûr-ı hakîkat râhat-ı cân istemem
Bu vücûdum şehri içre iki sultân istemem

Kün fekân'ın sırrına ermek ne hâcet bizlere
Aşka ermekdir murâdım nâm u nişân istemem

Dilimi dildâra verdim cânımı cânânıma
Hüsn-i ruhsârından özge ıyd-ı kurbân istemem

Sâlihâ âşıkların bâr-ı girânı derd durur
Râh-ı vuslat dert imiş bu derde dermân istemem

"Ol dedi ve oluverdi" ayetleri

"Yâre gönlümü verdim."

"Güzel yanağına feda olmak bayramım."

"Ağır dolu dert kadehidir."

"Kavuşma yolu"

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Evvelâ bir pîr'e teslîm olmayan dervîş midir
Eşiğinde baş koyup cân vermeyen dervîş midir

Kabre girip haşre varıp hem sırâtı geçmeden
Kevser'i Haydar'dan içip kanmayan dervîş midir

"Hz. Ali'nin kevser suyu"

Mâsivânın illetinden soyunup abdâl olup
Cân verip ölmezden evvel ölmeyen dervîş midir

"Dünyalık işlerin hastalığından kurtulmak"

Mekteb-i irfâna girip almayan ders ü sebak
Hızır ile âb-ı hayâta varmayan dervîş midir

Sebak: Ders

Sâlih'em sıdk ile bende olmuşam sultânıma
Ağlayarak bu kapıda gülmeyen dervîş midir

Mef'ûlü / Mefâ'îlü / Mefâ'îlü / Fe'ûlün

Çok dertli arar derdine dermân ele girmez
Çok sahte hekim var velî Lokmân ele girmez

Nefsim hele bir çık aradan gör ki neler var
Bu sûret-i insândaki devrân ele girmez

Kâl ehlini terk et bulagör ehl-i kemâli
Onlar gibi her âşık-ı Rahmân ele girmez

“Kuru laf riyakârlarını terk et”

Hem ehl-i edeb ol ki mukarreb olasın sen
Kâfileden ayrılma bu kervân ele girmez

“Yakınlaşasın”

İhlâs ile Sâlih tutagör dâmen-i Hızr'ı
Şeyhin gibi bir himmet-i merdân ele girmez

“Hızır as. eteği”

“Erenlerin yardımı”

NAKŞİBENDÎ- MÜCEDDİDÎ ŞEYH NECCARZÂDE RIZÂ

(1679-1746)

Başarılı bir hattat ve musikişinastır. Celvetî şeyhi Mustafa Fenâyî'ye intisap etti ve hilâfet aldı. Beşiktaş Mevlevîhânesi şeyhi Mesnevîhan Mehmed Memiş Efendî'den Mesnevî okudu. 1710'da Ruslar'la savaşılan Osmanlı ordusuna katıldı. Edirne'deyken Nakşibendî-Müceddidî şeyhi Arapzâde Mehmed İlmî Efendî'den hilafet aldı. İstanbul'a dönünce Beşiktaş'taki Sinan Paşa Camii'nde imamlık yaptı. Caminin yanındaki tekkeyi ihya etti ve irşad faaliyetine başladı. 15 Muharrem'de vefat etti ve tekkesinin hazîresine sırlandı.

Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilâtün / Fâ'ilün

Sûfiyâ devrâna gel Allâh Hû yâ Hû deyu
Şevk ile meydâna gel Allâh Hû yâ Hû deyu

Mahrem-i erbâb-ı hâl ol gec bu kâl u kilden
Tekye-i irfâna gel Allâh Hû yâ Hû deyu

"Dedikodudan geç."

Hem-nefes ol bülbülân-ı gülşen-i tevhîd ile
Her seher efgâna gel Allâh Hû yâ Hû deyu

Ehl-i tecrîd ol zen-i dünyâya meyl etme sakın
Azm edip merdâne gel Allâh Hû yâ Hû deyu

"Kocakarı dünya"

Evliyâ dergâhına yüz sür Rızâ 'ar eyleme
Salınıp cevlâna gel Allâh Hû yâ Hû deyu

